

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

7. Reliquarum sententiarum de primo Luciferi peccato confutatione
præfata nostra rursus stabilitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

eneria à nobis fufus est controuerfia de incarnat. & hoc t. 2. de Deo vno, ubi eius doctrine falſitatem ex iultro monſtrauimus. Porro Ariaga, Soario, Tanne-ro, & Granado in principio Soarifico, ac præſinitionibus efficacibus antecedentibus per ſcientiam mediam regulatis, & directis noſtrorum actuum liberorum, abſque præiudicio noſtra in eis apponendis abſolutæ libertatis conueniens, non ſatis conſequenter, nobis, noſtrique huic probationi, adeo firmius adhæſit. Siquidem, ex communi illo principio Soarifico præſinitionum ante-cedentium efficacium, potuit Deus ſcientia media de peccato hominum ſi creentur, & incarnationis Verbi in peccati redemptionem, & peccati Angelorum, ſi eis fiat de incarnatione reſoluto, decernere primum ordine in-tentionis incarnationem, deinde permiſſionem peccati hominum, & exinde eam ordine intentionis abſolute præuiſam incarnationem Luciferi regulare: indeque ordi-ne executionis peccatum Luciferi appetitu ſuperbo vnionis hypſtaticæ, & exinde in Deum, & in homi-nes inuidia, ex quibus hunc tentauit, & prauis ſuggeſ-tionibus deceptis, lapſusque proinde homo fuit, in cuius peccati remedium, qui ordine intentionis primus, ordine executionis fuit poſtremo decretus Chriſtus: quare iux-ta duos hos ordines intentionis, & executionis decre-torum efficacium, etiam erga contingentes, & liberis actus noſtros, contradictoria præcedentia mutua cauſa-rum abſolute exiſtentium, cui nobiſcum inſiſtit Atria-ga pro tertia hac noſtra, & ſua conſcluſione non infer-tur: cum aliæ aliis, non eodem ordine, & modo exiſtendi præcedant, & ſuccedant, ſed aliæ ordine intencio-nis, eſſi alias ordine executionis ſequantur.

7. Ex quo etiam conſtat, idem ipſum abſolutum peccatum Luciferi in ſtatu abſoluto, & ſub eodem pro-prijs conditionibus, etiam reuelationis poſitum fuiſſe ſub quibus in ſtatu conditionato præuiſum conditionate à Deo fuit. Cuius oppoſitum euidenter à ſe oſtendit pu-tauit Ariaga, num. 42. §. Obſiſciſ fore. Secundo, cum eiſmodi præſinitiones, efficaces, & quouis gradu ante-cedentes noſtrorum actuum liberorum eorum libertatem euertere ſole, oſtenderimus controuerſiam de incarnat. de ordi-ne decretorum eius, & hoc 2. controu. de volunt. de ordine intentionis, & executionis inter Diuinae volunta-tis actus & controu. de prouidentia, & controu. de præ-ſtinatione totam hanc doctrinam à fundamento erui-tam, & euertam reliquimus: item, ea permiſſa, docui-mus, effectus ordine intentionis, etiam efficaci, ſolum videri intentos non in ſe pro illo exiſtentes, & executos, quare nec pro illo ſigno, ut abſolute in ſe pro illo ſigno, & priori eſſe, vere reuelabiles, quoſque ſignum abſolu-tum eorum executionis, & exiſtentie in ſe ipſis adue-niat: qua de re noſtram controuerſiam de merito Chri-ſti, & aliam de cauſis incarnationis, d. de cauſa meri-toria incarnationis, t. controuerſiam de incarnat. adito, ubi doctrinam hanc in eis materiæ alte fundatam reperi-es: ne hic iterum, aut alibi pro materiæ diverſita-te prolixè, & inutiliter repeteretur ratio, qua forſſe aliqui Doctores in aduerſam ſententiam acti ſunt, & quam num. 1. tetigimus: quod ſcilicet cum Deum eſſe identitate Deitatis repugnantiam Luciferi euidentem contineret, ac proinde neque in id eius appetitus ferri poſſet, atque ex alia parte Deum eſſe appetiſſe Lucife-ferum ex datis locis Iſaie, & Ezechielis, & illa Mi-chaelis in ereptione: *Quis ſicut Deus ſatis conſtat*: appe-tiſſe Luciferum eſſe Deum participatiue, & denominati-ue vnionis hypſtaticæ beneficio videtur concludi. Verum non obſtante repugnantia, Luciferi euidenter nota identitæ poſſeſſionis deitatis, oſtendimus cert. 4. Luci-ferum ex ſimplici apprehenſione eius repugnantis poſſeſ-ſionis identitæ Deitatis ſimplici complacencia, ac vel-leitate potuiſſe illam velle ac de facto illam voluiſſe. Se-cundo, illa ipſa Michaelis ad Luciferum redargutiones, & increpationes, *Quis ſicut Deus*, eſſendi Deum idem-titate Deitatis, eiſue identitæ poſſeſſione fuiſſe Luci-feri appetitum, non autem participatiue & denomina-tiue per phyſicam vnionem hypſtaticam conuincitur: nam hoc modo participatiue plures, ac Lucifer ipſe Deus, ac ſicut Deus eſſe poſſent: itaque repugnantiam eius, quod appetit, ac Michael Luciferi oppoſuit, quæ in eſſendo Deum participatiue, ac denominatiue ſolum

per vnionem hypſtaticam nuſquam inuenitur, ſed ſo-rum in eſſendo identitæ Deum. Tandem inducuntur in ad-uerſam ſententiam nonnulli, quia ſuperbo appetitu vnio-nis hypſtaticæ, ut primo Luciferi peccato admiſſo, fa-cillime intelligitur, quo pacto ſimili peccato appetitus ſu-perbi vnionis hypſtaticæ ipſis etiam poſſibilis ex Lu-ciferi ſuaſu, ac ſuggeſtione alij Angeli peccauerint: id quod in alijs ſententiis maxime in noſtra de appetitu Deitatis identitæ poſſeſſe, vel poſſidende, agere defendi, intelligi poteſt. Verum quo peccati genere reliqui An-geli primo peccarint, eodemque cum Luciferi, vel ge-netis alterius: examen vterius requirit cert. vltimo ex-acte, & ſuſe habendum, ex quo eiſque decifione eua-ngeſet obiectio.

CERTAMEN VII.

Reliquarum ſententiarum de primo Lu-ciferi peccato conſutatione præſata noſtra rursus ſtabilitur.

1. Sanctus Bonaventura in 2. d. 1. art. 1. quæſt. 1. & 2. Durandus d. 5. quæſt. 2. cenſent, Luciferi peccatum primum fuiſſe ſuperbiæ, qua creaturis rationalibus præ-eſſe cum iuriſdictione, & poteſtate docendi, iubendi, ac circa illas pro libito diſponendi, & cui illæ reuerentur parere ac obedire voluit: quibus acceſſit Dionyſ. Carthuf. compendio Theologiæ propoſit. 2. eam ſententiam com-muniorem Theologorum appellans: ſubſcribit Molina noſter d. citat. m. 5. concl. 5. Au vero appetitus hic ius di-cendi rationalibus creaturis continetur cum appetitu etiam ſuperbiſſimo exemptionis ſue à iuriſdictione, & ſubiectione omni alterius cuiuſvis etiam Dei: hi Docto-res citatis locis, non explicant; tamen ſententia Patrum, quibus ſententiam probant vtrumque, ut plurimum continent: quare, & ipſi vtrumque videantur docere, tamen alterum ſolum expreſſerint: expreſſerunt vtrum-que Alex. 2. p. q. 98. m. 3. corpore, & deinde §. 1. S. Bonau. in 2. d. 5. art. 1. q. 2. quare de eo clarius conſtat loco ſupra allegato expreſſa vna huius ſententiæ parte alteram ſup-poſuiſſe: vtrumque expreſſit etiam Guilielm. Patienſis, 1. parte, partis ſecundæ principalis de vniuerſo, capite 109. & 110. Nicol. de Lyra ad id Iſaie 14. *In celum conſue-dam*. Bagenſis editione 2. eius capitis. Toringus in replica illius, quibus adde Becanum tract. 4. c. 9. q. 8. Ha-cherum tract. 4. q. 63. d. 2. concl. 2. Gammich. m. 1. q. 63. verſus fin. quos reſert, & ſequitur noſter Ioan. Præpoſit. ad 3. art. eius quæſt. dub. 5. n. 32. §. *ut vobis quæ vultis*: vtrumque etiam cenſere videntur (ſed ſolum appetitum exemptionis à iuriſdictione, & ſubiectione vilius alterius exprimant) Valent. d. 4. q. 14. punct. 3. ſententia 5. ſtatim enim §. *Probat hanc ſententia*, eam probat testimoniis Patrum, quæ vtrumque continent expreſſe. Cæterum ex eius, & in quibus ſubiectionis, & iuriſdictionis exemptionem appetit, Theologorum imo, & Patrum concors, & conſans ſententia non eſt. Siquidem Baſilius orat. de humilit. (quæſt. 17.) & Bernardus, exemptionem à iuriſ-dictione Dei, ac ſubiectione Deo appetiſſe Luciferum non memorant. vti nec Doctores initio citati qui testi-monio Bernardi in primis vtiuntur. A Dei etiam iuriſdi-ctione, & poteſtate libertatem Luciferum voluiſſe, docent Auguſt. ſæpe Gregor. Magnus, & Anſelmus infra referen-di: in quibus autem Dei iuriſdictionem, & poteſtatem Lucifer detreſtarit in operando, an etiam in eſſendo? Lis Doctorebus hiſce eſt, Lyra, Toringus, & Valentia citato §. *quinta ſententia*, ſub fin. & Præpoſitus n. 34. §. *Secun-do*, ſolum in operando cenſent, quia exemptionem à Deo in eſſendo euidenter ſciebat eſſe ſibi exemptionem impoſſibilem: cuius rationis debilitatem oſtendimus certam, & miror ea Doctores eos, & præſertim vti Va-lentiam: qui ſtatim concludit expreſſe exemptionem à poteſtate alterius in operando Deo inſinſecam appetiſſe Luciferum, cuius implicatio in creatura vlla, ſequè ipſo,

d d 3 æque

æque erat Lucifero euidenter nota. Idcirco Bagenfis (plaudente Vasquez disp. 23 §. 4. u. 37. §. *Mibi placet*) in essendo etiam exemptionem, & independentiam à Deo voluisse Luciferum merito, & referendis Patribus conformis ait. In quas autem rationales creaturas iurisdictionem ambicit Patribus non conuenit. Basl. & Bernard. citatis locis in homines solum iurisdictionem, imperium, ac dominatum affectasse, paretque illos in gloria futuros (vt fors è Dei reuelatione nouerat) detrectasse, subditosque potius voluisse. *Inferiores sunt* (inquit Bernardus) *inferioresque natura, non decet esse concius, nec aequales in gloria.* An forte prodit impiam hanc eius machinationem, illa presumpta ascensio, sessorque significans Magisterium ascendam inquit, &c. Eodem modo censet sermone 69. in Cant. cui noster Ioannes Præpositus consentit ubi proxime, paragrapho *Non est improbabile*, vel eo in primis, quod facile inde appareat, quo peccato alios Angelos ad simile peccatum potuerit inducere, quod si Angelis etiam dominati voluissent, ne tentare quidem reliquos posset, nedum suadere.

2. Noster Vasquez citato cap. 4. n. 34. §. *Postremo ad explicandam sub finem*, dubium, ac indefinibile iudicat an solis hominibus, an Angelis etiam præesse Lucifer voluerit, ac dominari, cum vtrumque, vel alterum potuerit appetere, nec vtrum appetierit de facto, cum fundamento possit definiri. Ego vero censeo ambitionem Luciferi dominatus, & imperij in rationales omnes angelicas, & humanas creaturas fuisse: quia exemptionis ab omni iurisdictione, imperio, & potestate Dei, tam in essendo, quam in operando eius appetitum fuisse. Probat per apertis Patrum testimoniis. August. 14. de ciuit. capite 11. *Postea quam superbus ille Angelus, ac per hoc inuidus, per eandem superbiam à Deo ad semetipsum conuersus, & quodam quasi tyrannico fastu gaudere subditis, quam esse subditus eligens de spiritali paradiso cecidit, &c.* Quibus sicut exemptionis ab imperio, & potestate nullam adhuc diuinam exclusam à superbia Luciferi docet: ita nullam à sua potestate, & imperio exclusum voluisse censet Angustinus, sed clarius conuisione 2. in Psalm. 70. sub med. Si peruerserit, inquit, voluerit imitari Deum, ut quomodo Deus non habet, à quo regatur, sic ipse velit sua potestate uti, ut quomodo Deus nullo formante (scilicet in dependentia in essendo) nullo urgente viuat: quid restat, nisi, ut in deterius mutatus deficiat? subdit. Hoc Diabolus fecit, imitari Deum noluit, sed peruerserit non esse sub illius potestate, sed habere contra illum potestatem. Quo ergo peccato Angelos à suo imperio, & potestate velle exclusos, qui Deum etiam subditum voluit? & 11. de ciuit. cap. 13. suo recusans esse subditus Creatori, & sua per superbiam, velut priuata potestate elatus, ac per hoc falsus, & fallax: quia neque unquam potestatem omnipotentis euadit: & qui per suam subiectionem: noluit tenere, quod vere est affectat per superbiam elationem simulare, quod non est. Magnus Gregorius libro 34. moral. c. 14. ei quippe à quo conditus fuerat, subesse despectus: ita enim Deus super omnia, ut ipse sub nullo sit. Leuiathan vero est, eius celsitudinis culmen aspiciens in peruersa libertatis appetitu, ut & præferat ceteris, & nulli subesse: dicens. Ascendam super, & Anselm. de casu Diaboli cap. 9. ait. Contra voluntatem Dei voluit inordinate similis esse Deo: quia propria voluntate, qua nulli subesse: voluit aliquid, (vtique in alios imperium, iam enim nullis subditam voluntatem, qua illud voluit prædixerat) solus enim Dei esse debet sic voluntate propria velle aliquid, ut superiorem non sequatur voluntatem. Cui consonat ad verbum fere S. Thom. 3. contra gent. cap. 109. quamvis neuter amplius, quoad Luciferi appetitum de exemptione à potestate iurisdictionis contra quam voluntatis creatæ malitia actionis prauæ directè pugnat, meminerit, S. Basilius & Bernardus exemptionis ab illa potestate diuina non meminerunt, neque expetitam à Lucifero iurisdictionem in Angelos etiam, sed in homines expresserunt: quia id eorum proposito fuit satis, & licet non assertiue, S. Bernardus id asserat, sed subdubius discutiat: testimoniū tamen sine eum appetitum, si fuit ortum certe ex superbia habuisse anteriori, quin huius obiectum, & materiam designet: quod esse potuit exem-

ptionis. Deo intrinsicè ab omni iurisdictione, & potestate alterius in essendo, & operando, quin testimonium Bernardi reclamet.

3. Est autem vtriusque exemptionis, nimirum à Dei Dominio, seu iurisdictione, & omnipotentia, & imperij in rationales omnes creaturas superbus Luciferi appetitus fuerit, fuisseque tantorum Patrum testimonio comprobatur; nusquam tamen inde probatur appetitum diuinitatis, seu (quod idem est) alicuius intrinseci attributi diuini identica possessione Lucifero in sua apprehensione haberi, vel habendi primum superbia peccatum eius fuisse, id plane concedit præcipuus sententiarum huius fundator Valentia noster citato §. *Quinta sententia fin.* ubi ait exemptionem ab omni imperio, & potestate alterius in operando Deo intrinsecam, ac diuinam fuisse à Lucifero superbe appetitam, hocque fuisse primum eius peccatum, & ex quo subinde reliqua eius delicta manarunt: id autem solum nostræ concisioni cert. 4. satis erit. Siquidem appetitus cuiusvis prædicti diuini, Deoque intrinseci eandem ac omnium Deo intrinsecorum appetitus habet vel non habet difficultatem. Verum, cum scripturæ testimonia appetitum Luciferi essendi Deum, seu complacentiam de Deitate identice possessione apprehensue propria vocum significatione sonent, eius complacentiam primum Luciferi peccatum fuisse merito diximus. Inde vero, vt se se magis diuina attributa Deitatem metaphysicè, consequentia eius menti explicabant, atque apprehensue possessione à Lucifero cogitabantur, de illis etiam complacentia, & velleit sua posteriori signo succedebat: ita enim, fieri, atque enenire connaturalissimum est, ac subinde de facto attendendum. Apprehensa igitur vt à se habita exemptione Dei ab omni Dominio, iurisdictione, & potestate alterius, cum in essendo, tum in operando de ea sibi Luciferi complacuit, deinde de supremo dominio, & iurisdictione ab alterius voluntate independenti in omnes, præsertim rationales creaturas, propriè etiam diuinam, atque in ipso similiter cogitata, tum de iure adorationis, & cultus latriæ: atque obedientie ab illis, sibi præstantiæ, & supremæ huic (vt apprehendebat) suæ potestati, dominio, & iurisdictioni debite: quod à Patribus interpretibus, & Scholasticis aliquibus de extrinseca estimatione iureque eius, solum falso, & à creaturis rationalibus existimato (vt apud idololatras obtinuit) non autem de vero iure & potestate sua, in illos, ac diuino, à Lucifero solummodo expertio intelligunt, vt referebamus cert. 4. Esti verum non sit, tamen ex vere diuinitatis superbo appetitu, & complacentia ortum habuisse connaturalius, & connaturalissimum, vt de se se patet: imò vero falsè illius extrinsece apud alios existimationis appetitus in Lucifero, antequam peccato alio superbie lapsus esset, atque inflicto supplicio, verum Deum, & supremum aliorum Dominum, & Imperatorem non esse cognouisset, videtur difficile: quo enim pacto fallam illam existimationem inanem, & extrinsecam apud alios, aberrantes, vel deceptos expeteret, alioque deceptos velle, vel potius in eo decipere, si prauus ipse iam esset? sed quidquid de possibili sit, eo ordine quo diximus: factum, vt delicti sui animaduersione inflicta propria diuinitate Luciferi, nec prius reliquerit, ex contextu capitis 14. Isaie, & Ezechielis 28. satis apparet. Sufficiat illa nunc ex Ezechielis 28. satis ad T. yri Regem litteraliter, & figurato sensu, intento tamen ab Spiritu Sancto, iuxta Patres, & interpretes omnes de Lucifero etiam dicta recitare. *Namquid dicens, loqueris (vt antea dicebas) Deus ego sum coram interficientibus te, cum sis homo, & non Deus in manu occidentium te? tentatio igitur intellectum Lucifero induit ex eoque in rabiem Deique & hominum otium, & aduersionem versus vanæ illius existimationis, cultus, & adorationis vmbaticam excellentiam ambibat, vt inimico vindictæ Deo extrinsecum saltem illum honorem suffragaretur ac simul homines gauderet, vide quod gradibus primo Luciferi peccato appetitus hic vanæ adorationis posterior Lucifero aduenit?*

4. Duo alia Luciferi peccata, de quibus Scholastici disputant, restant examinanda: multo tamen breuius: quam à non adeo pificis Theologis examinata video: quia, quidquid rei, & veritatis in eis esse potest, parvis

paucis potest ostendi, quin longe disputaciones texantur: vident, qui volent, oblongas apud Vasquez, Sotarium, & Ariagum: non enim in authoribus variarum sententiarum referendis, nedum cuiusque discursibus proferendis, approbandis, aut confutandis, tempus, & calamus teremur. Primum est: an Lucifer appetitu nimio & inordinato naturalis beatitudinis (in qua Iſaias capite 14. & Ezechiel capite 28. ante lapsum in culpam fuisse describitur, nosque etiam superius diximus) primo peccauerit? Secundo: an inordinato appetitu suæ beatitudinis, supernaturalis saltem & supremæ, in qua creatus procul dubio non fuit: de utroque autem disputatur quomodo peccatum esse potuerit? cum in neutrius expeditione, vnde malitia suboritur, discipi facile possit: vnde nec in alterutrius expectande intentione, nisi quatenus sui vehementia ita occupet, rapiatque voluntatem, & affectum, vt præceptis aliis implendis officia: quæ non erit directa, & speciei suæ, sed indirecta, & speciei peccati alterius, cuius fuerit causa: id quod actibus, non solum indifferentibus, sed bonis ex speciei suæ, si vrgentes de re alia præcepti impediunt adimpletionem, contingit: censetur merito, & communiter à Theologis, in alterutrius expeditione peccatum esse potuisse, si alterutram beatitudinem, vt à se, ac propriis viribus, prorsus independentem à Deo habentem, vel habendam Lucifer appetere: immo, si supernaturalem intra naturæ suæ debitum concessam à Deo, vel concedendam. Neque huic doctrinæ obest, Luciferum euidenter tunc scivisse: tam naturalem suam beatitudinem, quam supernaturalem à Deo esse, ac fore necessarium, vt prima, & vniuersali causa rerum, supernaturali vero à Deo etiam omnino gratuito, & supra omnem virtutem, iusque, & exigentiam naturæ: ac proinde neutram ita appetere potuisse: diximus enim ex iudicio quidem de eis ita habitis, vel habendis, quod cum euidenti iudicio de opposito repugnat, neutram beatitudinem velle Luciferum potuisse; ac vero ex simplici apprehensione ita habita, vel habendam beatitudinis vtriusque, quæ compositibili cum euidenti iudicio de opposito, potuisse illum velleitate, simpliciue complacentia velle, constat ex dictis de appetitu Luciferi diuinitatis sibi identicæ apprehensæ, & cogitatæ certamine quarto, & quoad supremæ suæ beatitudinis supernaturalis appetitum, ponit citra controvērsiam Lucifer superbe peccare, si eam contra, sibi vique notam, Dei voluntatem in expectato status via cursu, & termino sibi à Deo donari illam voluisset vt potuit velle.

5. Potuit denique Lucifer supernaturalis beatitudinis suæ perbo appetitu peccare si eam ad sui de ipsa tumorem, & inanem complacentiam expeteret, vt superius diximus, & quatenus ipsum physice excellentiorem præcisè constitueret nec quatenus ipsum Deo coniunctiorem & firmiter amicum redderet: quocirca animaduertendum discrimen inter excellentiam virtutum morali honestate bonarum, & physicam solum excellentiam reliquorum supernaturalium habituum, actuum, & donorum quæ gratia, & amicitia Dei formalis non sunt, merito hic erit: virtutis quippe & amicitia formalis Dei bonitas, & excellentia nequit à morali honestate, & amicitia formalis Dei, cogitatione adhuc, abstrahi, ac præscindere: cum id in essentiali eius conceptu imbibatur: quare implicat in hac ipsa formaliter appetitum ferri, quin in honestatem ipsam, & obiectum honestum feratur, nisi extrinsecus, ex fine alio prauo, quod affectui honesti operis ob honestatem ipsam formaliter elicto omnino repugnat, & amicitia Dei volute formaliter, qua tali, Cetera vero dona, vt possunt, qua excellentiam, & ornatum physicum personæ presentant, atque ibi sistendo proinde appeti, siue complacentia, siue desiderio ad tumorem, & gloriam inanem, viciari etiam possunt ex superbia, vt patet: etsi non adeo praua malitia, atque in Luciferi peccato, in scriptura & Patribus significatur, atque ex eorum supplicio arguitur. An vero peccatum hoc in Lucifero de facto, & primum fuerit in via statu non adeo facile potest ab aliis Theologis definiri. Mihi vero certum est primum Luciferi peccatum non fuisse, & quid enim supernaturalem, & supremam gloriam creaturæ desideraret, in ea, vt apprehensa gloriaretur, qui se

primo Deum, & diuinitatis identicæ possessorem cogitans, & complacens, vt diximus, de gloria infinita simpliciter, deitatis indiuidua comite cogitabat, atque vt sua identicæ vane complacerebat, & gloriabatur, quod si in peccatum lapsus, foreque ob illud miserie ante damnationem, & supplicium in via statu admonitus fuit creaturam gloriam aliquo ex præfatis modo appetuisse etiam superbe verosimile est.

6. Quod vero, contra primatum appetitus superbi Deitatis in Lucifero à nobis assertum, obici poterat, & contra quemvis superbiæ actum ab aliis designatum æquè militat, & ab aliquibus obicitur, nihil præstat. Auiat enim quemvis appetitum superbum (maxime identicæ similitudinis Deo in natura diuina) errorem in intellectu debuisset præcedere: quem vtiq; vitare teneretur: ac proinde in eo non vitando, prius quam superbe aliquid appetere, iam peccasse: Diximus supra, quidnam, & quo peccato error intellectus ad peccatum supponatur: debet autem esse iudicii, & practicus error circa obiecti prosecutionem, vel fugam: quod si prohibitorium prosecutionum proponat, vel debita prosecutione abstinendum, ac vincat practicus error moraliter, & prauus, ab effectu, & praua prosecutione quam causat, appellatur; intrinsecus autem, & in se necessario prauus moraliter non est: alioqui ad ipsum alius error practicus, prauus, & ad hunc alius, & sic infinito regressu præsupponeretur. Cum ergo moraliter & antierius ad peccatum, quod causat, prauus ad illud non supponatur obiectio euanesceat: specialiter autem obici contra nostram conclusionem demum potest illud Ezechiel. 28. u. 17. *Es eleuatum est cor tuum in decore tuo; perdististi sapientiam in decore tuo*: quibus ex inani complacentia sui de bonis, donisque, cum naturalibus, tum supernaturalibus, in quibus creatus Lucifer à Deo fuerat, & quæ ab ortu suo habuit, superbiisse primo Lucifer veramque sapientiam sanctitatis amisisse, ac peccati tenebras incurrisse dicitur; non autem complacentia, aut velleitate Deitatis apprehensæ, vt identicæ à se possessæ, ac suæ, quæ sua tamen onerat. Responderetur, ibi non referri inanem sui de se amplius multo, & infinite, amplius quam erat se apprehendens Deum, neglectisque habebat affectum, & complacentiam, qua superbe de identica sibi Deitate complacuit, eamque velleitate quadam expectauit: sed huius affectus, & cogitationis occasionem, & eiusdem affectus supplicium.

7. Denique (ne delicta adhuc, quæ in hac quæst. velsanis hominibus occurrerunt omittamus) Athanasius, seu quilibet apud eius opera author est libri quæstionum ad Antiochum q. 6. refert eorum errorem, qui dixerant Deum Adamo creato, Lucifero, & Angelis reliquis præcepisse, vt coram Adamo se humiliarent, ipsumque venerarentur, quod ipsi recusarunt, nolueruntque parere: ac proinde hoc Lucifero, & assecratur Angelorum primum peccatum fuisse, & causam ruinæ. Addit vero Athanasius, seu eius libri author, inuocatis per neglectum authoribus sententiæ huius. *Hominum stultorum commenta hæc sunt.* Aſtimo autem commentum huius auctores fabulosos, quosdam Iudeos, seu Rabinos mendaces fuisse: ex quorum, vel lectione, dum mulos suos è capistro in via ductabat, vel aliorum Iudeorum, qui ex illis antecessoribus id hauserant fabellam eandem Mahometus in suo Alchorano scripsit: contra quam ex instituto egit Dionysius Carthusian. libro 2. in Alchorano articulo 27 eum videat qui oritur: delictum quippe hoc vix mentionem, nedum fusiozem confutationem meretur.